

Van definities naar inzicht **Marja Artamaa**

Marja Artamaa was voorzitter van de Finse afdeling van de Theosophical Society (Adyar), en werkt nu als internationaal secretaris op het hoofdkwartier in India.

In augustus 2017 gaf zij onderstaande lezing op het Europese congres van de TS in Barcelona, Theosophy:
A Way towards Universal Consciousness.

We scheppen er plezier in om het ondefinieerbare te definiëren in onze reis naar universeel bewustzijn; theosofen zijn er goed in omschrijvingen te geven en hun inzichten uiteen te zetten. Het is duidelijk dat we omschrijvingen nodig hebben, maar belangrijker is het inzichten te verwerven. Het niet definieerbare fascineert ons omdat we willen weten wat erachter datgene ligt dat wij begrijpen.

We zijn ons er terdege van bewust dat vele mystici, heiligen, filosofen en zelfs wetenschappers zeggen dat er een niveau bestaat dat niet beschreven kan worden. Dit wordt gezegd door hen die ervaringen hebben gehad van iets groters.

De esoterische filosofie stelt dat aan de andere zijde van onze ervaring, achter onze ervaringswereld, een absolute werkelijkheid ligt die het begin en de oerbron is van alles wat was, is, en zal zijn. Alles waaruit de natuur is opgebouwd behoort tot die oorspronkelijke werkelijkheid. Dat er een absolute werkelijkheid bestaat betekent dat alles één is, eenheid.

H.P. Blavatsky beschrijft deze werkelijkheid als een *almachtig, eeuwig, grenzeloos en onveranderlijk beginsel*. Elk van deze termen kan dienen als onderwerp voor meditatie, waarin we proberen ons denkvermogen op te rekken en dieper te ervaren wat die 'ene werkelijkheid' zou kunnen zijn.

We proberen om, hoe dan ook, alles wat begrepen kan worden te definiëren. Dat is nu eenmaal de aard van het denkvermogen, en daar is niks mis mee.

Definiëren is een poging om

- betekenis te geven
- meer kennis te verkrijgen
- ons bewustzijn uit te breiden.

Toch, als de werkelijke ervaring er is, dan kan zij niet gedefinieerd worden, of beschreven in woorden. Om deze reden geloven veel sceptici niet in wat men niet in definities kan vatten: wat jammer om het bewustzijn zo te begrenzen!

Het voordeel van proberen te definiëren wat we niet ten volle weten is dat het ons denkvermogen en ons denken oprekt: we hebben verklaringen nodig, we hebben definities nodig. We kunnen dan dus verder en verder gaan met ons onderzoek. Dat is wat theosofie ons biedt. Iemand heeft dit goed aangegeven door te stellen dat theosofie een compleet stelsel van kennis is, wijsheidskennis. Theosofie geeft overal verklaringen voor, of het nu gaat om het leven, om cycli, het denkvermogen, energie, de samenstelling van de mens, Meesters, reïncarnatie, karma enzovoort.

Dat hele stelsel van definities ligt daar voor ons om ons begrijpen te verdiepen, van theorieën naar inzichten: op een bepaald punt worden alle definities omgevormd tot inzichten, tot het zien van de dingen zoals ze zijn zonder ze te benoemen.

Iets benoemen biedt namelijk nog geen verklaring. We praten bijvoorbeeld over de Meesters. Sommigen proberen hun karakter te beschrijven en welk aspect deel uitmaakt van hun werk, en misschien zijn ze daar tevreden mee. Een inzicht over de Meesters hebben ligt echter dichterbij dat onbeschrijfbaar, want dat vereist van binnen een verbinding op een diep niveau van bewustzijn, universeel bewustzijn. Een dergelijk inzicht hoeft niet in woorden beschreven te worden. Iets dergelijks kan gebeuren wanneer je een van onze 'juwelen' leest, zoals *Licht op het Pad* of *De Stem van de Stilte*. Tijdens het lezen kun je tot een bepaald niveau van begrijpen komen dat je innerlijk raakt- zonder verklaringen en definities. Dat bewustzijn is als een stille stem die altijd aanwezig is.

Inzicht

Wat is inzicht? Je kunt dat begrip in een woordenboek opzoeken, maar in deze context ontdekken we misschien dat het een directe waarneming is van iets of iemand. Het is een innerlijk inzicht, en dat komt dichtbij bewustzijn en dichtbij intuïtie, maar eerder bij dat laatste. Intuïtie is een flits van begrijpen. Bij inzicht ervaar je echter dat je innerlijk weet, zonder woorden. Het diepste in ons kan niet uitgedrukt worden.

Hoe wordt inzicht ontwikkeld? Het kan zich ontwikkelen door diep te peinen over definities of raadsels, door te oefenen in bewust gewaar zijn en door meditatie. Hierbij zijn wellicht oefening en oprechtheid de sleutelwoorden.

Een Zenmeester zei: *Een woord is als een vinger die wijst naar de maan, maar de vinger is niet de maan.* Als iemand in de innerlijke toestand is dat hij de maan kan zien, dan heeft de vinger zijn taak volbracht. Wie echter naar zijn vinger blijft staren, die vergist zich.

Inzicht kan ook ontwikkeld worden door een juiste manier van leven en door betekenisvolle ervaringen. Een betekenisvolle ervaring begint daar waar woorden ophouden. Het is mogelijk om het leven positief, helder en oprecht te ervaren. Dat is een weg naar universeel bewustzijn. Ik zei al eerder dat we een goed theosofisch stelsel hebben van kennis, wijsheidskennis. Hoe zou het zijn om een nieuwe benadering te hanteren om dat stelsel van kennis te ontsluiten? Laten we een paar van die theosofische concepten in ogenschouw nemen en proberen te

zien hoe die op een zodanige wijze zouden kunnen worden geïnterpreteerd dat het denkvermogen zich opent naar universeel bewustzijn. We kunnen bijvoorbeeld de volgende vier stelsels van theosofische begrippen oppakken:

1. De evolutie van een planeet en zonnestelsel, cycli, niveaus van bestaan, de zevenvoudige structuur: als we deze zaken bestuderen als uitdrukkingen van het universum met zijn talloze facetten, en ze zien als een web van onderling verbonden leven, in een holistische benadering, dan leidt dat ertoe dat we een intuïtieve wereldvisie ontwikkelen.

2. Zelfontwikkeling, zelfkennis, de hogere evolutie van de mens, de samenstelling van de mens: als we hierover praten en daarbij de nadruk leggen op het beoefenen van yoga, meditatie, en het belang benadrukken van het aanwezig zijn in het moment zelf, dan leidt dat tot zelftransformatie op het eigen pad.
3. Reïncarnatie en karma: als we dit bestuderen met het logische denken in termen als oorzaak en gevolg, dan vormen we alleen maar een cirkel. Waar kan die toe leiden? Kunnen we een ander soort benadering hanteren? Wanneer we hierover spreken vanuit het idee van evolutie en voortdurende ontwikkeling, dan leidt dit ertoe dat we op zoek gaan naar zelfrealisatie en geluk, in plaats van dat we reïncarnatie en karma alleen maar te erkennen als een theorie.
4. Leven en dood: hierover kunnen we spreken door te proberen tijd en tijdloosheid te begrijpen, ze te zien als patronen van bestaan. Dat leidt ertoe dat we ons bewustzijn en ons begrip van eenheid verbreden – door ze te beschouwen als toestanden van bestaan, in tijdloosheid.

We hebben de neiging om formele oplossingen te zoeken en te vinden. Ze geven een gevoel van zekerheid, maar de 'werkelijkheid' erkent deze niet. Alles is nieuw, van ogenblik tot ogenblik. Echte waarheid wordt nooit gevonden door intellect of door definities te formuleren: de waarheid verschuilt zich achter al onze definities. Het diepste in ons kan niet worden uitgedrukt, en toch is het onze taak om ons aan te moedigen om inzicht en waarheid te vinden. Onze innerlijke regeneratie veronderstelt geen nieuwe wereld om ons heen. In zekere zin is het dezelfde wereld, en toch is het in een ware betekenis een volkomen nieuwe wereld, omdat onze relatie daarmee nieuw is.

Conclusie

Hoe kunnen eerst definities en daarna inzicht ons helpen? Ze helpen ons (en dit zijn slechts enkele suggesties):

- om minder gehecht te zijn (omdat we begrijpen wat ons beperkt)
- om verantwoordelijker te zijn (omdat we de wetten van de natuur begrijpen, en dienstbaar zijn aan de mensheid)
- om toleranter en op een dieper niveau tevredener te zijn (omdat we vertrouwen in het leven)
- om stiller en vriendelijker te zijn
- om het leven op een nieuwe wijze te beschouwen, vanuit een wijder perspectief.

Ter verdieping van deze korte overweging, volgen hier enkele woorden Vivekananda.

Om eindeloze universele individualiteit te bereiken, moet deze ellendige kleine gevangenis van de individualiteit verdwijnen.

Dan alleen kan de dood ophouden te bestaan, wanneer ik één ben met het leven.

Dan alleen kan ellende ophouden, wanneer ik één ben met het geluk zelf.

Dan alleen kan elke vergissing ophouden, wanneer ik één ben met de kennis zelf.

In deze laatste zin zouden we de term 'kennis' kunnen vervangen door 'universeel bewustzijn'...

Uit: *The Theosophist*, november 2017

Vertaling: Louis Geertman

Overleden TVN lid

Op 26 mei 2017 is overleden mevrouw M.J.P. van Raalte uit Hilversum
Zij was 94 jaar en lid sinds 2010.

Moge onze liefde en dankbaarheid haar begeleiden op haar verdere zielereis.